

TÕLGE

Euroopa Liidu ja Tansaania Ühendvabariigi vaheline**LEPING,****mis käsitleb piraatlusjuhtumi toimepanemises kahtlustatavate isikute ja kinnipeetud seonduvate vahendite Euroopa Liidu juhitud merevägede poolt Tansaania Ühendvabariigile üleandmise tingimusi**

EUROOPA LIIT, edaspidi ka „liit”,

ühelt poolt ja

TANSAANIA ÜHENDVABARIIG, edaspidi „Tansaania”,

teiselt poolt,

koos edaspidi „pooled”,

VÕTTES ARVESSE:

- ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1814 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008) ja järgnevaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone;
- 1982. aasta ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS), eelkõige selle artikleid 100–107 ja artiklit 110;
- ELi nõukogu 10. novembri 2008. aasta ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks ⁽¹⁾ (operatsioon EUNAVFOR Atalanta), mida on hiljem muudetud;
- inimõigusi käsitlevat rahvusvahelist õigust, sealhulgas 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakki ning 1984. aasta piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni;
- et käesolev leping ei mõjuta poolte õigusi ja kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisi kohtuid asutavatest rahvusvahelistest lepingutest ja muudest õigusaktidest, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu põhikirjast,

VÕTTES SAMUTI ARVESSE

- piirkondlikke algatusi piraatluse vastu võitlemiseks, näiteks Aafrika Liidu, Ida-Aafrika Ühenduse, Lõuna-Aafrika Arenguühenduse, Djibouti toimimisjuhendi ning 2010. aastal Mauritiusel vastu võetud piirkondliku meresõiduturvalisuse ja piraatlusevastase strateegia alusel tehtud algatused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

*Artikkel 1***Eesmärk**

Käesoleva lepinguga määratakse kindlaks tingimused ja kord, mida kohaldatakse piraatlusjuhtumi toimepanemise kavandamises, selle toimepanemises või selle eelnevas toimepanemises kahtlustatavate isikute, kes on EUNAVFORi poolt kinnipeetud, ning kõnealuste isikute EUNAVFORi poolt kinnipeetud seonduvate vahendite EUNAVFORilt Tansaaniale üleandmise ning nende kohtlemise suhtes pärast sellist üleandmist.

⁽¹⁾ ELTL 301, 12.11.2008, lk 33.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „Euroopa Liidu juhitud mereväed (EUNAVFOR)” — ELi sõjaline peakorter ja ELi operatsioonis Atalanta osalevate riikide kontingendid, nende laevad, õhusõidukid ja vahendid;
- b) „operatsioon” — ELi nõukogu ühismeetme 2008/851/ÜVJP ja/või sellest tulenevalt vastuvõetud õigusaktide kohaselt loodud sõjalise missiooni ettevalmistamine, käivitamine, läbiviimine ja toetamine;
- c) „riikide kontingendid” — Euroopa Liidu liikmesriikidele ja teistele operatsioonis osalevatele riikidele kuuluvad üksused ja laevad;
- d) „lähetajariik” — EUNAVFORi oma riigi kontingendi lähetanud riik;
- e) „piraatusjuhtum” — piraatusjuhtum UNCLOSi artiklis 101 määratletud tähenduses;
- f) „üleantav isik” — EUNAVFORi poolt käesoleva lepingu alusel Tansaaniale üle antav isik, kelle suhtes on kahtlus, et ta kavandab piraatusjuhtumi toimepanemist, kes paneb seda toime või on selle toime pannud.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

1. Tansaania võib nõustuda EUNAVFORi taotlusel EUNAVFORi poolt piraatusjuhtumiga seoses kinni peetud isikute ning EUNAVFORi poolt kinni peetud seonduvate vahendite üleandmisega ning annab need isikud ja vahendid edasi pädevatele asutustele uurimise läbiviimiseks ja kohtuvõimu teostamiseks. Tansaania annab nõusoleku kavandatud üleandmiseks igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas juhtumi toimumise kohta.
2. EUNAVFOR annab isikuid üle üksnes Tansaania pädevatele õiguskaitseasutustele.
3. Pooled kohtlevad artiklis 1 osutatud isikuid nii enne kui ka pärast üleandmist inimlikul viisil ja järgivad inimõigustega seotud rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas keeldu piinata ja muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohelda või karistada, keeldu ebaseaduslikult kinni pidada ning nõuet tagada õiglane kohtumõistmine.
4. Üleandmist ei toimu enne, kui Tansaania pädevad õiguskaitseasutused otsustavad kooskõlas Tansaania sisemenetlusega pärast EUNAVFORi poolt asjakohaste sidekanalite kaudu edastatud tõendite kättesaamist, et EUNAVFORi poolt kinnipeetud isikute suhtes on olemas mõistlik väljavaade süüdimõistva otsuse tegemiseks.

Artikkel 4

Üleantud isikute kohtlemine, nende suhtes kohtuvõimu teostamine ja nende üle kohtumõistmine

1. Üleantud isikuid koheldakse inimlikult ning neid ei piinata ega kohelda või karistata julmal või alandaval viisil, nad saavad sobiva majutuse ja piisavalt toitu ja neile on kättesaadavad raviteenused ning nad saavad järgida oma religioosseid tavasid.
2. Üleantud isikud toimetatakse viivitamata kohtuniku või mõne muu seadusjärgse õigusvõimuga ametiisiku ette, kes otsustab viivitamata, kas isikute kinnipidamine on seaduslik, ja kes annab korralduse nende vabastamiseks, kui nende kinnipidamine ei ole põhjendatud.
3. Üleantud isikute üle tuleb mõistliku aja jooksul kohut mõista või nad vabastada.

4. Isikute vastu kriminaalsüüdistuse esitamisel on üleantud isikutel õigus õiglasele ja avalikule istungile seaduse kohaselt moodustatud pädevas, sõltumatus ja erapooletus kohtus.
5. Üleantud isikuid, keda süüdistatakse kuriteos, peetakse süütuks seni, kuni nende süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud.
6. Isikute vastu kriminaalsüüdistuse esitamisel on üleantud isikutele täieliku võrdõiguslikkuse alusel tagatud vähemalt järgmised õigused:
 - a) õigus saada kiires korras nende arusaadavas keeles üksikasjalikku teavet nende vastu esitatud süüdistuse olemusest ja põhjustest;
 - b) õigus saada piisavalt aega ja vahendeid oma kaitse ettevalmistamiseks ja õigus suhelda enda valitud nõustajaga;
 - c) õigus nende suhtes kohtumõistmise läbiviimisele põhjendamatu viivitusega;
 - d) õigus kohtumõistmise läbiviimisele nende juuresolekul ning õigus kaitsta ennast ise või enda valitud õigusala esindaja kaudu; õigus nimetatud õigusest teavitamisele, kui neil puudub õigusabi andev nõustaja; õigus õigusala esindaja määramisele juhul, kui see on vajalik õigusemõistmise huvides, ning tasuta, juhul kui neil ei ole piisavaid vahendeid selle eest tasumiseks;
 - e) õigus tutvuda või lasta enda asemel tutvuda kõigi nende vastu esitatud asitõenditega, sealhulgas vahi alla võtmise teostanud tunnistajate ütlustega, ning õigus lasta enda nimel kohale kutsuda tunnistajad ja neid küsitleda samadel tingimustel, mida kohaldatakse nende vastu tunnistusi andvate tunnistajate suhtes;
 - f) õigus kasutada tasuta tõlgi abi, kui nad ei mõista või ei räägi kohtus kasutatavat keelt;
 - g) õigus mitte olla kohustatud andma tunnistusi enda vastu ega tunnistama oma süüd.
7. Kuriteos süüdi mõistetud üleantud isikutel on õigus süüdimõistva otsuse ja määratud karistuse läbivaatamisele kõrgema astme kohtus või esitada sellekohane kaebus kõrgema astme kohtule kooskõlas Tansaania õigusega.
8. Tansaania võib pärast ELiga konsulteerimist sellised isikud, kes on Tansaania süüdi mõistetud ja seal karistust kannavad, üle anda kolmandale riigile, kes järgib inimõiguste norme, et kanda nende ülejäänud karistus selles kolmandas riigis. Juhul kui esineb tõsine mure seoses inimõiguste olukorraga kõnealuses kolmandas riigis, ei toimu üleandmist enne, kui pooled on omavaheliste konsultatsioonide käigus kokku leppinud vastuvõetavas lahenduses väljendatud mure käsitlemiseks.

Artikkel 5

Karistus

Mitte ühtegi üleantud isikut ei anta kohtu alla kuriteo eest, mille eest on ette nähtud karmim maksimumkaristus kui eluaegne vanglakaristus.

Artikkel 6

Registreerimine ja teatiste esitamine

1. Iga üleandmise korral kirjutavad EUNAVFORi esindaja ja Tansaania pädevate õiguskaitseasutuste esindaja alla asjakohasele dokumendile.
2. EUNAVFOR esitab Tansaaniale toimiku üleantud isikute kinnipidamise kohta. Toimik sisaldab andmeid üleantavate isikute füüsilise seisundi kohta kinnipidamise ajal, Tansaania ametiasutustele üleandmise aega, isikute kinnipidamise põhjuseid, isikute kinnipidamise algusaega ja kohta ning nende kinnipidamisega seotud otsuseid.

3. Tansaania vastutab kõigi üleantud isikute kohta täpse registri pidamise eest, sealhulgas täites toimikuid konfiskeeritud vahendite, isikute füüsilise seisundi, nende kinnipidamise kohtade, nende vastu esitatud süüdistuste ning nende suhtes kohtuvõimu teostamise ja nende üle kohtumõistmise käigus tehtud oluliste otsuste kohta.
4. Kõnealused toimikud on kooskõlas Tansaania õigusnormidega Tansaania välisministeeriumile esitatava kirjaliku taotluse alusel ELi ja EUNAVFORi esindajatele kättesaadavad.
5. Lisaks sellele teavitab Tansaania EUNAVFORi käesoleva lepingu alusel üle antud isikute kinnipidamiskohast, nende füüsilise seisundi halvenemisest ja teadetest väidetava sobimatu kohtlemise kohta. ELi ja EUNAVFORi esindajatel on juurdepääs käesoleva lepingu alusel üle antud isikutele, kuni need isikud on vahi all, kui kohaldatavatest asjaomastest õigusaktidest ei tulene teisiti, ja neil on õigus neid küsitleda.
6. Riiklikel ja rahvusvahelistel humanitaarabiasutustel on lubatud taotluse esitamisel käesoleva lepingu alusel üle antud isikuid külastada.
7. Selleks et tagada, et EUNAVFOR saab EUNAVFORi tunnistajate kohalviibimise ja asjakohaste asitõendite esitamisega osutada Tansaaniale abi õigel ajal, teavitab Tansaania EUNAVFORi oma kavatsusest algatada üleantud isikute suhtes kriminaalmenetlus ning esitab asitõendite esitamise ning tunnistuste ärakuulamise ajakava.

Artikkel 7

ELi ja EUNAVFORi kohustus hõlbustada uurimist ja kohtuvõimu teostamist

1. EL ja EUNAVFOR abistavad oma vahendite ja võimete piires Tansaaniat üleantud isikutega seonduvas uurimises ja nende suhtes kohtuvõimu teostamises.
2. Eelkõige teevad EL ja EUNAVFOR järgmist:
 - a) annavad üle kinnipidamist käsitleva toimiku, mis on koostatud vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 2;
 - b) käsitlevad kõiki asitõendeid kooskõlas Tansaania pädevate asutuste nõuetega, nagu on kokku lepitud artiklis 10 kirjeldatud rakenduskorras;
 - c) püüavad esitada nende EUNAVFORi isikkoosseisu liikmete tunnistused ja ütlused, kes osalesid sündmuses, millega seoses on käesoleva lepingu alusel isikuid üle antud;
 - d) annavad üle kõik asjaomased EUNAVFORi valduses olevad kinnipeetud vahendid;
 - e) säilitavad või annavad üle kõik asjaomased EUNAVFORi valduses olevad kinnipeetud vahendid, asitõendid, fotod ja kõik tõendusvõimet omavad esemed;
 - f) tagavad EUNAVFORi koosseisu kuuluvate tunnistajate kohalviibimise, et anda kohtus tunnistusi (või TV otseühenduse või mis tahes muu heakskiidetud tehnoloogilise vahendi kaudu) menetluse käigus;
 - g) hõlbustavad selliste tõlkide kohalviibimist, kelle abi Tansaania pädevad asutused võivad vajada üleantud isikutega seotud uurimise ja kohtumõistmise käigus.

Artikkel 8

Seos üleantud isikute muude õigustega

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei ole kavandatud ega saa tõlgendada selliselt, et sellega piiratakse mis tahes õigusi, mis üleantud isikutel võivad kohaldatava siseriikliku või rahvusvahelise õiguse kohaselt olla.

*Artikkel 9***Sidepidamine ja vaidlused**

1. Tansaania ja ELi pädevad asutused käsitlevad ühiselt kõiki käesoleva lepingu kohaldamisest tulenevaid küsimusi.
2. Varasemate lahenduste puudumise korral lahendatakse käesoleva lepingu tõlgendamist või kohaldamist käsitlevad vaidlused Tansaania ja ELi esindajate vahel eranditult diplomaatilisel teel.

*Artikkel 10***Rakenduskord**

1. Käesoleva lepingu kohaldamiseks võidakse operatiiv-, haldus- ja tehnilistes küsimustes sõlmida rakenduskord ühelt poolt Tansaania pädevate asutuste ja teiselt poolt ELi pädevate asutuste ning lähetajariikide pädevate asutuste vahel.
2. Rakenduskorras võib muu hulgas käsitleda järgmist:
 - a) Tansaania pädevate õiguskaitseasutuste kindlaksmääramine, kellele EUNAVFOR võib isikuid üle anda;
 - b) kinnipidamiskohad, kus üleantud isikuid hoitakse;
 - c) isikute üleandmisel Tansaania pädevatele õiguskaitseasutustele üle antavate dokumentide, sealhulgas asitõendite kogumise seotud dokumentide käsitlemine;
 - d) kontaktpunktid teatiste esitamiseks ja EUNAVFORi hoiatuste Tansaania pädevatele asutustele edastamise kord;
 - e) üleandmisel kasutatavad dokumentide vormid;
 - f) Tansaania taotluse korral tehnilise toe, eksperditeadmiste, koolituse ning muud laadi abi andmine seoses repatrieerimise, vahistamise, kodakondsuse kindlakstegemise ja seadusliku esindamisega ning vastutusega seotud küsimustes, et saavutada käesoleva lepingu eesmärgid.

*Artikkel 11***Jõustumine ja lõpetamine**

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse ajutiselt alates sellele allakirjutamise päevast ning see jõustub pärast seda, kui kumbki pool on teisele teatanud, et ta on lõpetanud sisemenetluse käesoleva lepingu ratifitseerimiseks.
2. Kumbki pool võib käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest kirjalikult. Sellisel juhul jõustub lepingu lõpetamine kolme kuu möödumisel teate kättesaamist.
3. Käesolevat lepingut võib muuta poolte kirjalikul kokkuleppel.
4. Käesoleva lepingu lõpetamine ei mõjuta enne selle lõpetamist sellest tulenenud mis tahes õigusi või kohustusi, sealhulgas üleantud isikute õigusi, kui neid peetakse kinni Tansaania või kui nende suhtes teostatakse Tansaania kohtuvõimu.

5. Pärast käesoleva lepingu lõpetamist võib kõiki sellest lepingust ELile tulenevaid õigusi kasutada ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt määratud isik. Pärast lepingu lõpetamist esitatakse kõik käesoleva lepingu alusel EUNAVFORile esitatavad teatised ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

Koostatud aprillikuu esimesel päeval kahe tuhande neljateistkümnendal aastal kahes originaaleksemplaris inglise keeles.

Euroopa Liidu nimel

Catherine K. AMB.

Tansaania Ühendvabariigi nimel

